

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Αριθ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	6724
Ημερομηνία καταθέσεως	28/6/17

Φωνή
Δημοκρατίας

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΡΑΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 28/06/2017

Προς τους Υπουργούς:

1. **Οικονομικών**, Κον Ευκλείδη Τσκαλώτο
2. **Οικονομίας και Ανάπτυξης**, Κον Δήμο Παπαδημητρίου
3. **Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**, Κον Ευάγγελο Αποστόλου

Θέμα: Διευθέτηση κόκκινων αγροτικών δανείων.

1.- Η ανάκληση της άδειας λειτουργίας της ΑΤΕ BANK, τον Ιούλιο 2012, είχε αποτέλεσμα να τεθεί υπό ειδική εκκαθάριση. Τα υγιή στοιχεία του ενεργητικού μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς, ενώ διακρατήθηκαν γεωργικά, κτηνοτροφικά και πτηνοτροφικά δάνεια σε καθυστέρηση, πολλά των οποίων είχαν την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου και εξασφαλιζόνταν με εμπράγματα ασφάλεια (αγροτική γη, κτηνοτροφική, πτηνοτροφική εγκατάσταση ή και κύρια κατοικία), ενώ σε αρκετές περιπτώσεις είχε δοθεί και εγγύηση τρίτου.

2.- Κατά την χρονική περίοδο μέχρι την άνοιξη του 2017, η ειδική εκκαθάριση της ΑΤΕ BANK φαίνεται να μην είχε σημειώσει πρόοδο, με αποτέλεσμα οι οφειλέτες γεωργικών, κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών δανείων να εξακολουθήσουν να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας και το ανεξόφλητο υπόλοιπο να διογκώνεται καθημερινά.

3.- Προ έτους αντικαταστάθηκε ο αρχικός ειδικός εκκαθαριστής και ορίστηκε νέος, η εταιρεία ΡQH ΑΕ για όλα τα υπό εκκαθάριση πιστωτικά ιδρύματα. Για την διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων των υπό ειδική εκκαθάριση ιδρυμάτων, απαγορεύεται στον εκκαθαριστή να προβαίνει σε μερική ή ολική διαγραφή κεφαλαίου και επετράπη μόνο σε περίπτωση συμβιβαστικής εξόφλησης της απαίτησης με την καταβολή εφάπαξ ποσού, διαγραφή τμήματος του κεφαλαίου. Επιφυλάσσεται μεν ειδικότερων διατάξεων ο Ειδικός Κανονισμός Διαχείρισης, αλλά όπως αναφέρεται παρακάτω υπό 10, δεν υφίσταται ειδικό νομοθετικό καθεστώς για την διευθέτηση των αγροτικών δανείων σε καθυστέρηση (ΦΕΚ Β 971/2017).

4.- Για την συντριπτική πλειοψηφία των οφειλετών γεωργικών, κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών δανείων, οι οικονομικές συνθήκες της χώρας από την έναρξη της κρίσης το 2008 μέχρι και σήμερα, έχουν καταστήσει αδύνατη την εξυπηρέτηση των δανείων τους, με αποτέλεσμα να απειλείται η αγροτική και κτηνοπτηνοτροφική παραγωγή της χώρας, με απρόβλεπτες κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες λόγω του ορατού κινδύνου κατάσχεσης και εκπλειστηρίασης περιουσιών.

5.- Η ειδική εκκαθαρίστρια ΡQH Α.Ε. τις τελευταίες ημέρες κοινοποιεί σωρηδόν εξώδικες προσκλήσεις και καλεί τους οφειλέτες να προβούν σε άμεση εξόφληση των υποχρεώσεων τους, διαφορετικά τους απειλεί, ότι θα τις αποστείλει προς βεβαίωση στις ΔΟΥ και θα ληφθούν όλα τα προβλεπόμενα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης. Αυτόματη συνέπεια θα είναι να στερηθούν της ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας, γεγονός, το οποίο συνεπάγεται την αδυναμία ασκήσεως του επαγγέλματός τους. Στο σάλο, που δημιουργήθηκε εξαιτίας των σκληρών αυτών ενεργειών, ο ειδικός εκκαθαριστής απαντά με ανακοίνωσή του, ότι ενέργησε κατά καθήκον, διότι διαφορετικά κινδύνευαν να παραγραφούν οι απαιτήσεις κατά του Ελληνικού

Δημοσίου από τις εγγυήσεις που έχει χορηγήσει για τα δάνεια αυτά (πηγή:Καθημερινή 21.06.2017 με τίτλο «εξώδικα από στάνη σε στάνη» και Καθημερινή 22.06.2017 «ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ ΡΟΗ – Απάντηση για τα εξώδικα).

6.- Κατά τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, σε Ερώτηση συναδέλφου βουλευτή, ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης με την 64470/9-6-2017 έγγραφη απάντηση, γνωστοποίησε ότι: << Οι αγρότες κατά κανόνα δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα και επομένως δεν εντάσσονται στον εξωδικαστικό μηχανισμό, αλλά στο νόμο για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά. Εμπορική ιδιότητα θα μπορούσαν να έχουν μόνο οι αγρότες που δεν καλλιεργούν οι ίδιοι τις εκτάσεις τους, αλλά χρησιμοποιούν οργανωμένη επιχείρηση για την εκμετάλλευσή τους. Η τελευταία κατηγορία αγροτών μπορεί να ενταχθεί στον εξωδικαστικό μηχανισμό>>.

7.- Κατά τα όσα ανακοίνωσε στην τηλεόραση της ΕΡΤ, στις 17-5-2017 ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οφειλές 35.000 αγροτών και 727 συνεταιρισμών στην υπό εκκαθάριση ΑΤΕ, ανέρχονται σε 3,5 δις ευρώ, ενώ η συνολική υπερχρέωση στον αγροτικό χώρο έχει χτυπήσει κόκκινο και αγγίζει τα 7 δις ευρώ. Ο ίδιος μάλιστα Υπουργός στην ίδια εκπομπή, διατύπωσε την ανεδαφική πρόταση, για να μην εκποιηθεί η υποθηκευμένη αγροτική γη, να διαχωριστεί η υπέγλυπα περιουσία των αγροτών σε αστική και αγροτική και η αστική (τα σπίτια των αγροτών) να μείνει στην διάθεση της υπό εκκαθάριση Αγροτικής Τράπεζας (για να εκποιηθεί σε πλειστηριασμούς), ενώ η αγροτική γη να μεταφερθεί κατά κυριότητα στον (αδρανή) οργανισμό Διαχείρισης Ακινήτων Γαιών και Εξοπλισμού (ΟΔΙΑΓΕ), που με δική του πρωτοβουλία ιδρύθηκε υπό την εποπτεία του Υπουργείου που προΐσταται, για να καλλιεργείται από τους αγρότες έναντι αντιτίμου (δηλαδή επιθυμεί την κρατικοποίηση της αγροτικής γης και την μετατροπή των ιδιοκτητών γεωργών σε εργάτες γης). Τα αυτά επανάλαβε ο ίδιος Υπουργός Ανάπτυξης και Τροφίμων στο περιθώριο της 3^{ης} Συνεδρίασης Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014-2020 προ ημερών στο Ναύπλιο, εξαγγέλλοντας μάλιστα ότι θέλει να βρεθεί η «χρυσή τομή» μέχρι τέλος του έτους (πηγή: άρθρο σε Ναυτεμπορική της 20.06.2017 με το τίτλο « **Χάνουν τη γη-κρατούν την παραγωγή** »).

8.- Με πρόσφατες αποφάσεις της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ Τ.Τ.Ε (ΦΕΚ Β'971/2017), επεκτάθηκε η εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας και σε οφειλότες των υπό εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων, ώστε και οι αγρότες-δανειολήπτες της πρώην ΑΤΕ να διαχωριστούν σε «συνεργάσιμους και μη» και ξεκινήσει η αφαίρεση της περιουσίας των τελευταίων, οπότε είτε θα εκποιηθεί είτε θα παραχωρηθεί στον ΟΔΙΑΓΕ. Κατ' αντικειμενική κρίση δεν μπορούν να υπάρξουν «συνεργάσιμοι δανειολήπτες», δεδομένου ότι υπό τους όρους και προϋποθέσεις για τη διαχείριση των περιουσιακών αυτών στοιχείων, η εξουσία του ειδικού εκκαθαριστή είναι εντελώς περιορισμένη (βλ. παραπάνω υπό 3). Έτσι, γίνεται αμέσως αντιληπτό, ότι δεν επιδιώκεται η διευθέτηση των αγροτικών δανείων, αλλά ο αποκλεισμός όσο το δυνατό μεγαλύτερου αριθμού δανειοληπτών, από τάχα ευνοϊκές ρυθμίσεις.

9.- Η τελευταία από 06.06.2017 Έκθεση της ΤτΕ για τους Επιχειρησιακούς Στόχους Μη Εξυηρητουμένων Ανοιγμάτων, δεν προβλέπει στόχους διευθέτησης των αγροτικών δανείων, που βρίσκονται σε καθυστέρηση και διαχειρίζονται από την ΡΟΗ Α.Ε., δεδομένου ότι δεν τίθεται ζήτημα επάρκειας κεφαλαίων όπως στις συστημικές τράπεζες.

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.), για τη χρήση που έληξε την 31.12.2015, υπό τη σημείωση 10, ειδικώς για την ΑΤΕ BANK, αναγνωρίζει ότι το εκτιμώμενο ανακτήσιμο ποσό από τη διαχείριση των στοιχείων που διακρατήθηκαν σε σχέση με το funding gap (ταμειακό κενό) αναλογεί σε 1/5. Παραδοχή που σημαίνει ότι η εισπραξιμότητα από την εκκαθάριση της ΑΤΕ BANK αναμένεται ελάχιστη ως μικρή, εξαιτίας του χαμηλού αγροτικού εισοδήματος, στα χρόνια της κρίσης, που συρρικνώνεται περισσότερο από τους υψηλούς φόρους και ασφαλιστικές εισφορές.

10.- Μέχρι σήμερα κατά διαδοχική σειρά έχουν υπάρξει διατάξεις για την αστική αφερεγγυότητα των φυσικών προσώπων, που δεν έχουν εμπορική ιδιότητα και προϋποθέτει επιτυχή προσφυγή στη δικαιοσύνη (ν. 3869/2010), για τη διευθέτηση των χρεών μεγάλων

εμπορικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων (ν.4307/2014) και πρόσφατα για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών μικρών, μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων (ν. 4469/2017). Οι διατάξεις αυτές δεν καλύπτουν τους κατ' επάγγελμα αγρότες-κτηνοτρόφους, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή και παρατηρείται ότι μοναδική νομοθετικά αρρύθμιστη περίπτωση είναι των τελευταίων. Τυχόν επιχείρημα ότι ως φυσικά πρόσωπα μπορούν να λάβουν προστασία βάσει του νόμου 3869/2010 δεν ευσταθεί, διότι κατά την εφαρμογή του ο νόμος αυτός δεν επιτρέπει στο δικαστήριο να λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του αγροτικού επαγγέλματος που εξαρτάται από απρόβλεπτους εξωγενείς και φυσικούς παράγοντες. Στις κανονιστικές αποφάσεις της ΤτΕ (υπό 3)πρυτανεύουν αμιγώς εισηπρακτικά κριτήρια, χωρίς να λαμβάνεται στοιχειωδώς υπόψη η πραγματική οικονομική κατάσταση των γεωργών και κτηνοτρόφων. Ενώ το ΤΧΣ που είναι ο κύριος δικαιούχος του προϊόντος της εκκαθάρισης, αποδέχεται με χρηματοοικονομικά κριτήρια ότι η ανακτησιμότητα-εισπραξιμότητα ανέρχεται στο 1/5 του funding gap (βλ. υπό 9).

Συμπεραίνεται ότι υφίστανται ευρύτατα περιθώρια για τη διευθέτηση των κόκκινων αγροτικών και κτηνοπτηνοτροφικών δανείων με τη διαγραφή ή περιορισμό τόκων, κεφαλαίου και εξόδων, χωρίς μέχρι σήμερα η Κυβέρνηση να έχει λάβει σχετική νομοθετική πρωτοβουλία.

Η διευθέτηση των κόκκινων αυτών δανείων θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα στον αγροτικό και κτηνοτροφικό κόσμο, που θα μπορεί απερίσπαστα να συνεχίσει την καλλιέργεια και την εκτροφή και γενικότερα θα υποστηριχθεί ο πρωτογενής τομέας της εθνικής οικονομίας. Αντίστοιχα, θα υπάρξει και σημαντικό δημοσιονομικό όφελος, γιατί δεν θα καταπέσουν οι εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου και τέλος θα υπάρξει απελευθέρωση των εγγυητών και διάσωση της αγροτικής και αστικής περιουσίας των οφειλετών.

Κατόπιν αυτών ερωτώνται οι κ. Υπουργοί:

1. Ποιό ήταν το ύψος των γεωργικών, κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών δανείων φυσικών προσώπων κατ' επάγγελμα αγροτών, κατά την ημέρα της ανάκλησης της αδειας λειτουργίας της ΑΤΕ, τα οποία διακρατήθηκαν από την υπό εκκαθάριση τράπεζα και σε τι ύψος ανέρχονται σήμερα;
2. Πόσα από τα δάνεια αυτά καλύπτονται από την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, ποιο το συνολικό ύψος των εγγυημένων αυτών δανείων και ποιος ο αριθμός των δανειοληπτών;
3. Ποια μέτρα θα λάβει η Κυβέρνηση για την άμεση αναστολή των απειλουμένων κατά των οφειλετών από την εκκαθαρίστρια ΡQH Α.Ε. μέτρων βεβαίωσης στην ΔΟΥ ή άλλων αναγκαστικών μέτρων, μέχρι την διευθέτηση του προβλήματος;
4. Θα αναλάβουν εν τέλει οι αρμόδιοι Υπουργοί νομοθετική πρωτοβουλία για την ευνοϊκή διευθέτηση των αγροτικών δανείων σε καθυστέρηση των φυσικών προσώπων κατ' επάγγελμα αγροτών, που διαχειρίζεται ο ειδικός εκκαθαριστής ΡQH Α.Ε. ώστε να ρυθμιστούν με ειδική εξώδικη διαδικασία και καταστεί δυνατόν με αντικειμενικά κριτήρια, να διαγράφονται μέρος ή το σύνολο του κεφαλαίου και των συμβατικών τόκων, το σύνολο των τόκων υπερημερίας και των εξόδων, καταβαλλομένου του υπολοίπου σε τουλάχιστον 120 μηνιαίες ισόποσες δόσεις, προκειμένου να διασωθεί η αγροτική και αστική περιουσία των οφειλετών και εξασφαλιστεί η πρωτογενής παραγωγή και προστατευθούν οι οφειλέτες και οι οικογένειές τους;
5. Μπορούν οι Υπουργοί να καθορίσουν και να δεσμευτούν σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ενεργειών για το υπό 4 Ερώτημα;
6. Επιμένει η Κυβέρνηση στην εξαγγελία ότι ο ΟΔΙΑΓΕ θα γίνει όχημα απόκτησης κατά κυριότητα των υπέγγυων αγροτικών εκτάσεων για τα δάνεια που διαχειρίζεται η ΡQH, ή θα περιοριστεί κατά τον σκοπό του στη διαχείριση των δημοσίων εκτάσεων που θα παραχωρηθούν κατά το προβλεπόμενο να εκδοθεί στο αρθ.41 παρ.7 ν. 4384/2016 Π.Δ.; Πότε προβλέπεται να εκδοθεί το παραπάνω Π.Δ.;

Ο ερωτών Βουλευτής